

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH UCZESTNICZĄCYCH W DZIAŁALNOŚCI PROWADZONEJ PRZEZ USŁUGI TRANSPORTOWE LESZEK STRUSZKA

Rozdział 1. Postanowienia ogólne

§ 1. Ilekroć w niniejszym dokumencie mowa o:

- 1) jednostce - należy przez to rozumieć zakład pracy Usługi Transportowe Leszek Struszka;
- 2) prowadzący działalność gospodarczą, czyli właściciel firmy transportowej Leszek Struszka;
- 3) małoletnim - należy przez to rozumieć każdą osobę do ukończenia przez nią 18 roku życia;
- 4) pracownikowi - należy przez to rozumieć każdą osobę zatrudnioną lub współpracującą z Usługi Transportowe Leszek Struszka, bez względu na formę, w tym w szczególności pracownika, zleceniobiorcę, wykonawcę, praktykanta, stażystę, itp., którzy z racji pełnionej funkcji lub wykonywanych zadań mają lub mogą mieć kontakt z małoletnimi;
- 5) rodzicu - należy przez to rozumieć przedstawiciela ustawowego małoletniego pozostającego pod jego władzą rodzicielską, a jeżeli dziecko pozostaje pod władzą rodzicielską obojga rodziców, każde z nich może działać samodzielnie jako przedstawiciel ustawowy dziecka;
- 6) opiekunowi - należy przez to rozumieć opiekuna prawnego małoletniego, tj. osobę, która jest przedstawicielem ustawowym małoletniego i może dokonywać czynności prawnych w imieniu małoletniego i ma za zadanie chronić jego interesy prawne, osobiste i finansowe;
- 7) przemocy fizycznej - należy przez to rozumieć każde celowe użycie siły fizycznej skierowane przeciwko innej osobie, w szczególności bicie, popychanie, szarpanie;
- 8) przemocy psychicznej - należy przez to rozumieć powtarzający się wzorzec zachowania w stosunku do małoletniego, mający na celu wywołanie u niego pogorszenie samopoczucia/samooceny, spowodowanie poczucia zagrożenia, w szczególności zachowanie polegające na wyśmiewaniu małoletniego, karanie przez odmowę szacunku/zainteresowania, stała krytyka, izolacja społeczna, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb;
- 9) przemocy seksualnej - należy przez to rozumieć każdą formę zaangażowania innej osoby w aktywność seksualną, na którą nie wyraża ona zgody lub nie jest w stanie w pełni zrozumieć, wyrazić i udzielić świadomej zgody;
- 10) Standardach - należy przez to rozumieć niniejszy dokument wraz z załącznikami;

Rozdział 2.

Obowiązywanie Standardów

§ 2. 1. Zasady bezpiecznych relacji pracowników z małoletnimi, określone przez Standardy, obowiązują wszystkich pracowników i współpracowników, a także każdą dorosłą osobę mającą kontakt z małoletnimi znajdującymi się pod opieką pracowników Usługi Transportowe Leszek Struszka w autobusach i innych pojazdach służących do przewozu małoletnich do ośrodków i placówek wychowawczo-edukacyjnych a w drodze powrotnej do miejsca zamieszkania. Kontakt ten odbywa się za zgodą prowadzącego działalność Usługi Transportowe Leszek Struszka, czyli właściciela firmy Leszek Struszka.

2. Znajomość i zaakceptowanie zasad są potwierdzone podpisaniem oświadczenia, którego wzór stanowi załącznik Nr 1 do Standardów.

3. Rekrutacja pracowników odbywa się zgodnie z uwzględnieniem niniejszych Standardów, w szczególności w przypadku pracowników mających bezpośredni kontakt z małoletnimi tj. Leszek Struszka przeprowadza weryfikację w Rejestrze Sprawców Przepięstw na Tle Seksualnym, zgodnie z procedurą określoną w załączniku Nr 2 do Standardów.

Rozdział 3.

Zasady i wymogi w zakresie bezpiecznych relacji pracowników Usługi Transportowe Leszek Struszka z małoletnimi

§ 3. Ustala się następujące zasady komunikacji między pracownikiem a małoletnim:

- 1) komunikacja między pracownikiem a małoletnim powinna być prowadzona z zachowaniem szacunku, cierpliwości, uważności i zrozumienia,
- 2) odpowiedzi i informacje udzielane małoletnim powinny być udzielane w sposób adekwatny do ich wieku i sytuacji,
- 3) komunikacja z małoletnim powinna się odbywać w sposób, który nie będzie go zawstydząć, lekceważyć ani obrażać,
- 4) pracownik nie może krzywić na małoletniego, z wyjątkiem szczególnych przypadków wynikających z bezpieczeństwa małoletniego,
- 5) pracownik jest zobowiązany do każdorazowego poinformowania małoletniego o decyzjach podejmowanych w stosunku do niego oraz wyjaśnienia mu ich podstaw, a podejmowanie decyzji dotyczących małoletniego powinno następować z poszanowaniem jego godności i w miarę możliwości uwzględniać jego oczekiwania.

§ 4. 1. Małoletni ma prawo do poszanowania prywatności. Pracownicy podejmują działania z uwzględnieniem tej zasady.

2. Pracownik nie może ujawniać informacji dotyczących małoletniego wobec osób nieuprawnionych. W szczególności informacje te obejmują wizerunek małoletniego, informacje o jego sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.

3. Pracownik nie może utrzymywać wizerunku małoletnich (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych. Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków małoletnich. Utrwalanie wizerunku małoletnich jest możliwe wyłącznie na potrzeby Usługi Transportowe Leszek Struszka oraz za zgodą rodzica lub opiekuna, która jest udzielana w formie pisemnej. Pracownik jest zobowiązany każdorazowo do poinformowania rodzica lub opiekuna oraz małoletniego o celu utrwalenia wizerunku.

§ 5. 1. W obecności małoletnich zabronione są jakiegokolwiek niestosowne zachowania, w szczególności używanie wulgarnych słów, gestów lub żartów, obraźliwe uwagi pod adresem małoletniego lub innych osób, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności lub atrakcyjności seksualnej, nadużywanie w stosunku do małoletniego władzy, używanie w stosunku do małoletniego jakiegokolwiek formy przemocy.

2. Zabronione jest krzywdzenie małoletnich w jakiegokolwiek formie. Przykładowe zachowania uznawane za krzywdzenie, symptomy występujące w przypadku krzywdzenia zawiera załącznik Nr 3 do Standardów.

3. Pracownikowi, zarówno w pracy, jak i poza nią, nie wolno nawiązywać z małoletnim jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych, ani składać mu propozycji o nieodpowiednim charakterze. Obejmuje to także seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie małoletnim treści erotycznych i pornograficznych bez względu na ich formę.

4. Pracownikowi nie wolno proponować małoletnim alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używać ich w obecności małoletnich.

5. Pracownikowi nie wolno przyjmować pieniędzy ani prezentów od małoletnich, ani rodziców/opiekunów małoletniego.

6. Pracownikowi nie wolno wchodzić w relacje jakiegokolwiek zależności wobec małoletniego lub rodziców/opiekunów małoletniego, które mogłyby prowadzić do oskarżeń o nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści majątkowych i innych.

§ 6. 1. Pracownicy są zobowiązani do równego traktowania małoletnich ze względu na ich płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd.

2. Pracownicy są zobowiązani do unikania faworyzowania małoletnich bez względu na przyczynę.

§ 7. 1. Dopuszczalny jest fizyczny kontakt pracownika z małoletnim, który jest stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu, tj.:

- 1) jest odpowiedzią na potrzeby małoletniego w danym momencie,
- 2) uwzględnia wiek małoletniego, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny.

2. Pracownik dokonując oceny stosowności kontaktu fizycznego z małoletnim kieruje się zawsze swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję małoletniego, pytając je o zgodę na kontakt fizyczny.

3. Pracownikowi nie wolno bić, szturchać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej małoletniego. Pracownik nie może dotykać małoletniego w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.

4. Pracownik nie powinien angażować się w takie aktywności jak łaskotanie, udawane walki z dziećmi, czy brutalne zabawy fizyczne.

5. W sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec małoletniego pracownik jest zobowiązany do wykonywania ich z zastosowaniem niezbędnego kontaktu fizycznego z małoletnim przy udziale lub w obecności innego pracownika.

§ 8. 1. Kontakt pracowników z małoletnimi powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów mieszczących się w zakresie ich obowiązków.

2. Zabronione jest zapraszanie małoletnich do miejsca zamieszkania pracownika, spotkania się z nimi poza godzinami pracy, utrzymywanie kontaktów z małoletnimi poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych).

3. Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli małoletni i rodzice/opiekunowie małoletnich są osobami bliskimi wobec pracownika) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych małoletnich, ich rodziców/opiekunów.

Rozdział 4.

Rozpoznawanie i reagowanie na symptomy krzywdzenia małoletnich

§ 9. 1. Pracownicy w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na symptomy krzywdzenia małoletnich. Przykładowe symptomy krzywdzenia zawiera załącznik Nr 3 do Standardów.

2. W przypadku podjęcia przez pracownika podejrzenia, że małoletni jest krzywdzony, pracownik ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji Leszkowi Struszkowi.

3. Leszek Struszkowski dokonuje zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej instytucji, w tym Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Drawsku Pomorskim. Dalszy tok postępowania, w tym przygotowanie planu wsparcia małoletniego, leży w kompetencjach instytucji wskazanej powyżej. Plan wsparcia małoletniego powinien być rozpisany w sposób jasny, konkretny i wykonalny. Plan powinien być mierzalny tj. pozwalać na weryfikację czy cel lub poszczególne etapy zostały osiągnięte oraz określać jakie inne organizacje i podmioty należy zaangażować w pomoc małoletniemu.

4. W przypadku ujawnienia zaniedbania przez rodziców, czy ich niewydolności wychowawczej, właściwym jest zawiadomienie sądu rodzinnego, celem wglądu w sytuację rodziny.

5. W każdym przypadku zauważenia krzywdzenia małoletniego należy uzupełnić Kartę interwencji, której wzór stanowi załącznik Nr 4 do Standardów.

6. Kartę interwencji przesyła się do Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Drawsku Pomorskim.

§ 10. 1. Zagrożenie dobra małoletnich może przybierać różne formy, z wykorzystaniem różnych sposobów kontaktu i komunikowania.

2. Na potrzeby niniejszych Standardów przyjęto następującą kwalifikację zagrożenia bezpieczeństwa małoletnich:

- 1) popełniono przestępstwo na szkodę małoletniego (np. wykorzystanie seksualne, znęcanie się nad małoletnim),
- 2) doszło do innej formy krzywdzenia, niebędącej przestępstwem, takiej jak np. krzyk, kary fizyczne, poniżanie,
- 3) doszło do zaniedbania potrzeb życiowych małoletniego (np. związanych z żywieniem, higieną czy zdrowiem).

3. Na potrzeby niniejszych Standardów wyróżniono procedury interwencji w przypadku podejrzenia działania na szkodę małoletniego przez:

- 1) osoby dorosłe (pracowników, inne osoby trzecie, rodziców/opiekunów prawnych),
- 2) innego małoletniego.

§ 11. 1. W przypadku podejrzenia, że życie małoletniego jest zagrożone lub grozi mu uszczerbek na zdrowiu należy niezwłocznie poinformować odpowiednie służby (Policja, pogotowie ratunkowe), dzwoniąc pod numer 112 lub 999 (pogotowie ratunkowe).

2. Poinformowania służb dokonuje pracownik wyznaczony przez Leszek Struszka, niezwłocznie po poinformowaniu przez pracownika, który powziął informację o zagrożeniu, i następnie wypełnia Kartę interwencji.

3. W przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez innego małoletniego (krzywdzenie rówieśnicze), np. podczas przewozu małoletnich w autobusie, należy przeprowadzić rozmowę z małoletnim podejrzanym o krzywdzenie, a także oddzielnie z małoletnim poddawany krzywdzeniu. Ponadto należy porozmawiać z innymi osobami mającymi wiedzę o zdarzeniu.

4. W trakcie rozmów należy dążyć do ustalenia przebiegu zdarzenia, a także wpływu zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne małoletniego krzywdzonego. Ustalenia są spisywane w Karcie interwencji. Dla małoletniego krzywdzącego oraz krzywdzonego sporządza się oddzielne Karty interwencji.

5. Kartę interwencji należy przekazać Leszkowi Struszka, bądź osobie wyznaczonej przez Leszka Struszkę.

Rozdział 5.

Monitoring stosowania Standardów

§ 12. 1. Leszek Struszka odpowiada za stosowanie, przygotowanie pracowników do stosowania Standardów, przyjmowanie zgłoszeń od pracowników mających kontakt z małoletnimi oraz od poszkodowanych i monitorowanie stosowania Standardów.

2. Leszek Struszka:

- 1) posiada umiejętności organizacyjne oraz analityczne,
- 2) posiada wykształcenie lub stosowne przygotowanie do pełnienia tej funkcji,
- 3) wyróżnia się empatią i zrozumieniem problemów dzieci,
- 4) potrafi komunikować się z dziećmi w sposób dostosowany do ich wieku i rozwoju,
- 5) charakteryzuje się spokojem i poszanowaniem wśród dzieci oraz pracowników,

§ 13. 1. Leszek Struszka jest odpowiedzialny także za monitorowanie realizacji Standardów, za reagowanie na sygnały jej naruszenia, prowadzenie rejestru zgłoszeń oraz za proponowanie zmian w Standardach.

2. Leszek Struszka przeprowadza wśród pracowników, raz na 12 miesięcy, ankietę monitorującą poziom realizacji Standardów. Wzór ankiety stanowi załącznik Nr 5 do Standardów.

3. W ankiecie pracownicy mogą proponować zmiany Standardów oraz wskazywać naruszenia Standardów jakie zachodzą w autobusie podczas przewozu dzieci.

4. Leszek Struszka dokonuje opracowania ankiet wypełnionych przez pracowników i sporządza na tej podstawie raport z monitoringu. Na tej podstawie wprowadza do Standardów niezbędne zmiany i ogłasza nowe brzmienie Standardów poprzez wywieszenie w miejscu ogłoszeń dla pracowników w siedzibie firmy lub poprzez przesłanie tekstu drogą elektroniczną na stronę internetową Usługi Transportowe Leszek Struszka tj. www.leszek-trans.pl

6. Leszek Struszka odpowiada za przechowanie ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego.

Rozdział 6. Przepisy końcowe

§ 14.1. Standardy są dostępne dla pracowników, małoletnich i ich opiekunów, w szczególności poprzez przesłanie tekstu drogą elektroniczną oraz udostępnienie ich na stronie internetowej www.leszek-trans.pl lub zapoznanie się z nimi w siedzibie firmy Usługi Transportowe Leszek Struszka.

3. Zauważone na terenie zakładu pracy lub w autobusie bądź innym pojeździe przeznaczonym do przewozu małoletnich szkodliwe i niedozwolone treści należy zgłaszać do Leszek Struszka.

Załącznik nr 1

**do Standardów ochrony małoletnich uczestniczących w działalności prowadzonej
przez Usługi Transportowe Leszek Struszka**

Drawsko Pomorskie, dnia .....

.....

/imię i nazwisko/

.....

/stanowisko zajmowane w Usługi Transportowe Leszek Struszka/

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że znam treść Standardów ochrony małoletnich uczestniczących w działalności prowadzonej przez Usługi Transportowe Leszek Struszka i zobowiązuję się do ich stosowania.

.....

/czytelny

podpis/

do Standardów ochrony małoletnich uczestniczących w działalności prowadzonej przez Usługi Transportowe Leszek Struszka

PROCEDURA WERYFIKACJI PRACOWNIKÓW USŁUGI TRANSPORTOWE LESZEK STRUSZKA

W REJESTRZE SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW NA TLE SEKSUALNYM

1. Leszek Struszka przed dopuszczeniem do wykonywania pracy z małoletnimi weryfikuje czy pracownik figuruje w Rejestrze sprawców przestępstw na tle Seksualnym, prowadzonym przez Ministra Sprawiedliwości lub w Rejestrze osób, w stosunku do których państwowa komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze (zwanym dalej **Rejestrem**). Weryfikacja będzie obejmować tzw. Rejestr z dostępem ograniczonym.

2. Weryfikacji dokonuje Leszek Struszka.

3. Weryfikacja pracowników zatrudnionych w ramach umowy cywilnoprawnej, stażystów, praktykantów odbywa się, przed podpisaniem umowy (a jeśli umowa zawarta jest na dłużej niż rok, co najmniej raz w roku kalendarzowym), a pracowników zatrudnionych w ramach umowy o pracę, co najmniej raz w roku kalendarzowym lub bezpośrednio przed rozpoczęciem pracy z małoletnimi, jeśli zajdzie taka potrzeba.

4. Informacje uzyskane z Rejestru pracodawca utrwała w formie wydruku i załącza do akt osobowych pracownika albo dokumentacji dotyczącej osoby dopuszczonej do działalności związanej z opieką nad małoletnimi podczas przewozu autobusem.

5. Odpowiedzią na zapytanie w Rejestrze może być informacja:

- 1) „FIGURUJE” - oznacza to, że w Rejestrze zgromadzone zostały dane osoby wskazanej w zapytaniu;
- 2) „W Rejestrze nie ma informacji o osobach, dla których są spełnione warunki zawarte w zapytaniu” - oznacza to, że w Rejestrze nie zostały zgromadzone dane osoby wskazanej w zapytaniu;

3) „Trwa postępowanie w celu ustalenia prawidłowych danych. Uzyskanie informacji będzie możliwe po jego zakończeniu” - oznacza to, że dla wskazanych w zapytaniu danych prowadzone jest postępowanie wyjaśniające i udzielenie informacji nie będzie możliwe do czasu jego zakończenia. W przypadku uzyskania takiej informacji ponowne zapytanie należy wysłać w późniejszym terminie, w pilnych przypadkach należy skontaktować się z Biurem Informacyjnym Krajowego Rejestru Karnego. W wypadku uzyskania takiego wyniku podpisanie umowy zostaje wstrzymane, a w przypadku obecnego pracownika nie jest on dopuszczany do pracy z małoletnimi. 7. W przypadku uzyskania informacji o niefigurowaniu w Rejestrze, umowa z daną osobą może zostać podpisana, bez konieczności sporządzania notatki o weryfikacji.

6. W przypadku uzyskania informacji o niefigurowaniu w Rejestrze, umowa z daną osobą może zostać podpisana, bez konieczności sporządzania notatki o weryfikacji.

7. W stosunku do osoby figurującej w Rejestrze, Leszek Struszka podejmuje niezwłocznie odpowiednie czynności mające na celu zapewnienie odpowiedniej ochrony małoletnim, w szczególności Leszek Struszka podejmuje decyzję o nie zawarciu z daną osobą umowy, a w przypadku pracownika etatowego o odsunięciu osoby figurującej w Rejestrze od czynności i działań związanych z pracą z małoletnim w związku z wykonywaną działalnością w Usługi Transportowe Leszek Struszka.

do Standardów ochrony małych uczestniczących w działalności prowadzonej przez Usługi Transportowe Leszek Struszka

PRZYKŁADOWE FORMY KRZYWDZENIA MAŁOLETNIH ORAZ SYMPTOMY POZWALAJĄCE NA JEGO ROZPOZNANIE

Krzywdzenie dziecka to każde zamierzone lub niezamierzone działanie osoby dorosłej, które ujemnie wpływa na rozwój fizyczny lub psychiczny dziecka (definicja Światowej Organizacji Zdrowia, WHO).

Wyróżnia się 4 podstawowe formy krzywdzenia:

1. Przemoc fizyczna - przemoc, w wyniku której dziecko doznaje faktycznej fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożone. Krzywda ta następuje w wyniku działania bądź zaniechania działania ze strony rodzica lub innej osoby odpowiedzialnej za dziecko lub ze strony osoby, której dziecko ufa bądź która ma nad nim władzę. Nieprzypadkowe zranienie, polegające na przykład na: popychaniu, szarpaniu, policzkowaniu, szczypaniu, kopaniu, duszeniu, biciu otwartą ręką, pięścią lub przedmiotami, oblewaniu wrzątkiem lub substancjami żrącym, użyciu broni, ostrych narzędzi. Może być czynnością powtarzalną lub jednorazową.

Zauważalne symptomy przemocy fizycznej:

- 1) ślady palców i przedmiotów na ciele dziecka,
- 2) okrągłe punktowe poparzenia,
- 3) opuchlizna, złamania, zwichnięcia,
- 4) skarpetkowe odparzenia,
- 5) siniaki w nietypowych miejscach ciała dziecka, np. okularowe w okolicy oczu,
- 6) lęk przed rozebraniem się,
- 7) lęk przed dotykiem drugiej osoby,
- 8) strój nieadekwatny do pory roku i pogody (długie rękawy, kiedy jest ciepło),
- 9) nadmierna apatia lub agresja,
- 10) noszenie ciemnych okularów, także przy braku słońca.

Zalecane zachowanie - wzmożony nacisk na obserwację symptomów i zachowania dziecka, jeśli małe nie mówi.

2. Przemoc psychiczna - chroniczna, nie fizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy dzieckiem a osobą dorosłą, obejmująca zarówno działania jak i zaniechania.

Formy przemocy psychicznej:

- 1) niedostępność emocjonalna,
- 2) zaniedbywanie emocjonalne,
- 3) relacja z dzieckiem oparta na wrogości, obwinianiu, oczernianiu, odrzucaniu,
- 4) nieodpowiedzialne rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z dzieckiem,
- 5) niedostrzeganie lub nieuznawanie indywidualności dziecka i granic psychicznych pomiędzy osobą dorosłą a dzieckiem.

Objawy przemocy psychicznej:

- 1) zaburzenia mowy (wynikające z napięcia nerwowego),
- 2) psychosomatyczne (ból jelitowo- żołądkowe, ból i zawroty głowy),
- 3) moczenie i zanieczyszczanie się,

- 4) bóle mięśni, nadmierna potliwość, zaburzenia snu,
- 5) brak poczucia pewności siebie, niska samoocena, wycofanie,
- 6) depresja, fobie, lęki,
- 7) zachowanie destrukcyjne,
- 8) kłopoty z kontrolą emocji,
- 9) poczucie krzywdy i winy, nieufność do innych,
- 10) problemy szkolne, zachowania agresywne w stosunku do innych osób.

3. Wykorzystanie seksualne - włączanie dziecka w aktywność seksualną, której nie jest ono w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody, i/lub na którą nie jest odpowiednio dojrzałe rozwojowo i nie może się zgodzić w ważny prawnie sposób i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi, społecznymi. Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia, gdy taka aktywność wystąpi między dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem a innym dzieckiem, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności i władzy.

4. Zaniedbywanie - chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych dziecka i/lub nierespektowanie jego podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju. Do zaniedbywania dochodzi w relacji dziecka z osobą, która jest zobowiązana do opieki, wychowania, troski i ochrony dziecka.

Objawy zaniedbania:

- 1) częsta absencja w szkole lub przedszkolu,
- 2) wagarowanie,
- 3) brak przyborów szkolnych,
- 4) ubiór nieadekwatny do pory roku,
- 5) niedożywienie,
- 6) zaniedbanie pod względem higienicznym i zdrowotnym (brudna skóra, rażąco małych rozmiarów odzież, przewlekłe nieleczone choroby, nie zażywanie niezbędnych leków, koniecznych badań, zaburzony rozwój fizyczny),
- 7) pozostawianie na dworze bez opieki w godzinach wieczornych i nocnych (zwłaszcza młodsze dzieci),
- 8) niedbanie o higienę snu i odpoczynku,
- 9) apatia, bierność .

**do Standardów ochrony małoletnich uczestniczących w działalności prowadzonej
przez Usługi Transportowe Leszek Struszka**

Karta interwencji

1. Imię i nazwisko małoletniego		
2. Przyczyna interwencji (forma		
3. Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia		
4. Opis podjętych działań, innych niż interwencja	data	działanie
5. Spotkania z rodzicami/ opiekunami małoletniego	data	opis spotkania
6. Forma podjętej interwencji (zakreślić właściwe)	1) zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa; 2) wniosek o wgląd w sytuację małoletniego/rodziny, 3) inny rodzaj interwencji - jaki?	
7. Dane dotyczące interwencji (nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję) i data interwencji		
8. Wyniki interwencji: działania organów wymiaru sprawiedliwości, jeśli Urząd uzyskał informacje		

do Standardów ochrony małoletnich uczestniczących w działalności prowadzonej przez Usługi Transportowe Leszek Struszka

Ankieta stosowania Standardów ochrony małoletnich uczestniczących w działalności prowadzonej przez Usługi Transportowe Leszek Struszka

	TAK	NIE
1. Czy znasz Standardy ochrony małoletnich uczestniczących w działalności prowadzonej przez Usługi Transportowe Leszek Struszka (zwane dalej „Standardy”)?		
2. Czy znasz treść dokumentu Standardy?		
3. Czy potrafisz rozpoznawać symptomy krzywdzenia dzieci?		
4. Czy wiesz, jak reagować na symptomy krzywdzenia dzieci?		
5. Czy zdarzyło Ci się zaobserwować naruszenie zasad zawartych w Standardach przez inną osobę?		
5a. Jeśli tak - jakie zasady zostały naruszone? (odpowieź opisowa)		
5b. Czy podjąłeś/aś jakieś działania: jeśli tak - jakie, jeśli nie - dlaczego? (odpowieź opisowa)		
6. Czy masz jakieś uwagi/poprawki/sugestie dotyczące Standardów? (odpowieź opisowa)		